

De slimste pretbederver ter wereld

Killjoy quiz
Luanda Casella/
NTGent

Vanaf september in
Belgische theaters.
★★★★☆

RECENSIE THEATER In *Killjoy quiz* proberen twee deelnemers om ter meest misleidende taal en vooroordelen te doorprikken. Dat levert een verrassend lichtvoetige voorstelling op.

Om ter wokest spelen: nog grappig ook. © Michiel-Devijver

Voor haar eerste productie bij NTGent leende theatermaker Luanda Casella de titel bij auteur Sarah Ahmed. Zij spreekt over de *killjoy* als de persoon die bewust de misschien grappige, maar misplaatste opmerking van iemand anders rechtzet en daardoor zélf ergernis opwekt. Maar *'killing joy is making room'*, zo gelooft Casella, een 45-jarige Braziliaanse die woont en werkt in België: zonder pretbedervers geen emancipatie en sociale vooruitgang.

In haar nieuwe performance *Killjoy quiz* strijden twee deelnemers (de acteurs Yolanda Mpelé en Lindah Leah Nyirenda) om de titel van beste reader (die misleidende taal doorprijkt) en *killjoy* (die anderen confronteert met ingebakken vooroordelen). In opeenvolgende rondes speuren we als publiek *Rad van Fortuin*-gewijs met hen mee naar verborgen -isms en puzzelen we discu-

tabele catchfrases à la *'separate the man + from the art'*. Maar evengoed wordt er gedold met quotes van mannelijkheidsgoeroe Jordan Peterson en de marketingslogans waarmee bedrijven aan greenwashing doen. Het doel: de taal van de macht blootleggen en ontmaskeren hoe op het eerste gezicht onschuldige retoriek erg gewelddadig kan zijn voor queers, vrouwen, mensen van kleur enzovoorts.

De speelse quizvorm verhoogt je betrokkenheid als kijker én verhindert dat het geheel pamflettair theater wordt. De zoektocht naar 'de meest woke mens ter wereld' is bij momenten ook ontzettend grappig, zoals in de ronde waarin de quizzers een vraag moeten formuleren op een fout discours ('Een *straight pride*: is dat niet gewoon een verkeersfile?'). Ook de vorm is geestig, met Luanda Casella als de quizmaster in glitter-

outfit, een driekoppig vrouwenkoor dat de show een swingende toets geeft (en in de traditie van het koor uit het Griekse theater soms ook de gebeurtenissen becommentarieert) en een decor van opblaasbare vingers.

Maar wanneer een onzichtbare, schijnbaar alwetende computerstem zich plots keert tegen de quizmaster, wordt het serieuzer. Wat wil Casella met haar focus op discours bereiken in een wereld waarin miljoenen honger leiden? Is haar geloof in de revolutionaire kracht van 'politics of love' niet hopeloos naïef en vermoeiend? En vooral: *where do we go from here?* Casella ziet de oplossing in het zoeken van nieuwe narratieven, zoals beide quizzers doen in de wat complexe slotronde. Eloquentie en verbeelding: het zijn krachtige, bevrijdende wapens.

Filip Tielens